

נשים מקדמות שוויון מגדרי

نساء ينهضن بالمساواة الجنسانية

יוזמות והישגים
של פורום תושבות
ברמה המקומית והארצית

مبادرات وانجازات منتهدى مواطنات في السلطات
المحلية على المستويين المحلي والقطري

אוריה יקוט זיני / ערין הווארי / נאדיה חמדאן / ולדיה סייגלשיפר
اوريا ياقوط زيني, السيدة عرين هوارى, نادية حمدان فاليريا سايفلشير

חוברת זו הופקה במסגרת פרויקט "פורום
תושבות ברשויות המקומיות" שהתקיים
בין השנים 2016-2018 בהובלת מרכז אדוה,
בשיתוף נעמת מרחב מרכז הגליל ובתמיכת
US Embassy Tel Aviv.

ת.ד. 36529, תל אביב, 6136401
טלפון: 03-5608871
פקס: 03-5602205
www.adva.org
contact@adva.org

U.S. Embassy

This project is funded by the U.S. Embassy

**יזמות והישגים
של פורום תושבות
ברמה המקומית והארצית**

מبادرات ואנجازات מנתדי מואطنאט فف
السلطات
المحلية على المستويين المحلي
والقطري

רקע על התכנית

פורום תושבות ברשויות המקומיות הוא יוזמה אזרחית של תושבות, יהודיות וערביות, בהובלת מרכז אדוה, בשיתוף נעמת מרחב מרכז הגליל ובתמיכת US Embassy Tel Aviv. הפורום פועל להטמעת חשיבה מגדרית במספר רשויות מקומיות.

פורום תושבות- יהודיות וערביות- ברשויות המקומיות רואה ב'תקצוב מגדרי' (gender budgeting) כגישה היעילה ביותר להטמעת חשיבה מגדרית (gender mainstreaming) במדיניות המוניציפלית. תקצוב מגדרי הוא לא רק אמצעי החושף דפוסים של אי שוויון בחלוקת המשאבים אלא גם כלי המאפשר לבצע הקצאה יעילה יותר של כספים לשירותים ציבוריים וכלי המגביר את השקיפות בתהליכי התקצוב. הטמעת חשיבה מגדרית היא אסטרטגיה לצמצום אי השוויון המגדרי באמצעות קידום של מודעות ורגישות מגדרית בזמן קביעת המדיניות וחלוקת המשאבים והתקציבים. פורום התושבות פועל לחיזוק מעמדן של הנשים היהודיות והערביות ברשות המקומית, לקידום שוויון מגדרי ולהתאמת השירותים והמשאבים הציבוריים לצורכיהם השונים של תושביה.

באוקטובר 2014 החליטה הממשלה לאמץ באופן הדרגתי ניתוח מגדרי של תקציב המדינה, כך שבשנת 2018 יתבצע ניתוח מגדרי מלא של כל תקציבי משרדי הממשלה ויחידות הסמך. פריצת דרך זו, המקדמת הטמעת חשיבה מגדרית ברמה הארצית, מחלחלת גם לתהליכי התקצוב של הרשויות המקומיות. הרשות המקומית היא המבצעת העיקרית של המדיניות הממשלתית במספר תחומים מרכזיים, בראשם החינוך והרווחה, המעצבים את חיי היום-יום ואת מבנה ההזדמנויות של תושבים ותושבות.

מה קורה היום

פורום התושבות במסגרתו הנוכחית מורכב משש רשויות יהודיות וערביות (בית ג'ן, בת ים, טמרה, ירכא, מודיעין ורחובות), ופועל להטמעת חשיבה מגדרית ברשויות המקומיות. התכנית הנוכחית היא המשך של תכנית ארבע-שנתית שפעלה בין השנים 2015-2012 בלמעלה מ-20 רשויות מקומיות, אשר במהלכה עברו פורומים מקומיים של תושבות קורסי הכשרה בכלכלה חברתית ובתקצוב מגדרי שאורגנו על ידי מרכז אדוה. באמצעות הידע שצברו, תוך מתן דגש על תחומי חייהן השונים של נשים, גיבשו הפורומים המקומיים השונים פרויקטים לקידום שוויון מגדרי במדיניות ובתקציבים המוניציפליים, וזאת במטרה להפוך את המדיניות המקומית לרגישה יותר לצרכים של כלל התושבות/ים. במסגרת תכנית זו נרשמו הישגים רבים למשל, פרויקט קידום השכלה גבוהה לנשים מעל גיל 30 בערים רחובות וטירת הכרמל; הטמעת שיקולים מגדריים בקורסי הכשרה לתעסוקה בבאר שבע; התאמת שירותי היכל התרבות לגברים ונשים תושבי/ות אור עקיבא; הקמת מועצת נשים כגורם מייעץ לראש העיר בשפרעם ועוד.

خلفية البرنامج

ان "منتدى مواطنات في السلطات المحلية" هو عبارة عن مبادرة مدنية قامت بها مواطنات عربيات ويهوديات بقيادة مركز ادفا وبالتعاون مع منظمة نعمت في لواء مركز الجليل وبدعم من US Embassy Tel Aviv. يعمل المنتدى من اجل غرس الفكر الجندي في عدة سلطات محلية.

يرى منتدى مواطنات- عربيات ويهوديات- في السلطات المحلية ان "الميزانية الجنديّة" (gender budgeting) هي افضل وانجع السبل التي تؤدي الى بلوغ هدف "غرس الفكر الجندي" (gender mainstreaming) في سياسات السلطات المحلية. لا تقتصر الميزانية الجنديّة على كونها وسيلة لكشف انماط انعدام المساواة في مجالات توزيع الموارد بل وتتعدى ذلك لتصبح أداة تتيح القيام بتخصيص المبالغ بطريقة اكثر نجاعة لتوظيفها في الخدمات العامة، الى جانب كونها وسيلة لتعزيز الشفافية في عمليات اعداد الميزانيات. ان عملية غرس الفكر والتوجه الجندي هي عملية استراتيجية تسعى الى تقليص مساحة عدم المساواة الجنديّة عن طريق رفع الوعي ومستوى الحساسية الجنديّة عند القيام بوضع السياسات وتحديد طريقة توزيع الموارد والميزانيات. يعمل منتدى المواطنات من اجل تعزيز مكانة النساء العربيات واليهوديات في السلطات المحلية ومن اجل تدعيم وتعزيز المساواة الجنديّة وملاءمة الخدمات والموارد العامة لاحتياجات السكان المختلفة .

لقد اتخذت الحكومة قرارا في شهر تشرين اول (اكتوبر) من عام 2014 بتبني التحليل الجندي لميزانيات الدولة تدريجيا الى حين الوصول الى تحليل جندي كامل لجميع ميزانيات الوزارات الحكومية والوحدات التابعة لها في عام 2018. ان خطوة ريادية كهذه تعزز عملية غرس الفكر والتوجه الجندي على المستوى القطري ومن شأنها ان تتغلغل لتصل ايضا الى عملية اعداد الميزانيات التي تقوم بها السلطات المحلية. ما من شك بان السلطة المحلية هي الطرف الاساسي الذي يقوم على تنفيذ السياسة الحكومية في العديد من المجالات المركزية، وعلى رأسها التعليم والرعاية وهي مجالات تصوغ الحياة اليومية وهيكلية الفرص المتاحة امام السكان من النساء والرجال على حد سواء.

ما الذي يحدث حاليا

يضم منتدى المواطنات في اطاره الحالي ست سلطات محلية يهودية وعربية (بيت جن، بات يام، طمره، يركا، موديعين ورحوفوت)، ويعمل على غرس الفكر الجندي في السلطات المحلية. يُعتبر البرنامج الحالي استمرارا لبرنامج الاربعة اعوام الذي امتد العمل فيه بين الأعوام 2012-2015 في اكثر من 20 سلطة محلية حيث مرت خلاله منديات محلية تضم نساء من هذه البلديات بدورات تدريبية في موضوعي الاقتصاد الاجتماعي واعداد الميزانيات الجنديّة التي قام مركز ادفا بتنظيمها. قامت المنديات المحلية المختلفة اعتمادا على المعلومات التي اكتسبتها ومن خلال التأكيد على مختلف مجالات حياة النساء، بصياغة مشاريع من اجل النهوض بالمساواة الجنديّة في السياسات وفي ميزانيات السلطات المحلية وذلك بهدف تحويل السياسة المحلية الى سياسة تتعامل بحساسية اكبر مع احتياجات كافة السكان من النساء والرجال. لقد سجلت الكثير من الانجازات في اطار هذا البرنامج ومنها على سبيل المثال، برنامج النهوض بالتعليم العالي للنساء ممن تجاوزن سن ال 30 في مدينتي رحوفوت وطيرة الكرمل; غرس الاعتبارات الجنديّة في دورات التأهيل للعمل التي جرت في بئر السبع; ملاءمة خدمات

נכון להיום מתקיימת התכנית בשתי רמות: ברמה המקומית וברמה הארצית. הפעולות שנקטות בשתי הרמות משלימות זו את זו ואין האחת יכולה להתקיים בלעדי השנייה. המהלכים שנעשים ברמה המקומית, וכפי שיוצגו בחוברת זו דרך בחינת היוזמות האזרחיות של ארבעה פורומים מקומיים מארבע רשויות שונות (בית ג'ן, בת ים, טמרה ורחובות), הם מהלכים שתוצאותיהם (ההוצאה לפועל של הפרויקטים) משפיעות באופן המידי על רווחתן/ם של התושבות/ים. במקביל נעשות פעולות ברמה הארצית - יוזמות בשיתוף מקבלי/ות ההחלטות - שמטרתן לקדם מדיניות רחבה יותר שתשנה ותעצב מחדש את חלוקת המשאבים כך שתתאים לצורכי התושבות/ים. ברמה המקומית, כל פורום נשים נפגש במועדים קבועים ורציפים ודן במטרות והיעדים שמתאימים לצרכים המקומיים של התושבות/ים. ברמה הארצית, הפורום נפגש אחת לשלושה חודשים ודן בצעדים הבאים שבכוונתו לנקוט על מנת לקדם הטמעת חשיבה מגדרית ברשויות המקומיות ובו בזמן שולח נציגות של תושבות לפגישות שונות עם קובעי/ות מדיניות ברמות השונות. בחוברת זו נבקש להציג את תהליך העבודה וההישגים שרשם פורום תושבות ברשויות המקומיות בשנתיים האחרונות. הצגת הדברים תעשה בשני מהלכים:

(1) הצגת העבודה ברמה המקומית: יוצגו לעומק עבודתן של ארבע רשויות מקומיות, נביע על הצרכים שזוהו ושהניעו לעשייה, נבחן את תהליך העבודה, ההישגים והצעדים העתידיים.

(2) הצגת העבודה ברמה הארצית: שם יוצגו המהלכים השונים שקידמו התושבות, המטרות שעמדו לנגד עיניהן וההישגים שהושגו עד כה.

المركز الثقافي (هيخال هتربوت) في اور عقيبا للسكان نساء رجالات; اقامة مجلس نسائي كطرف استشاري الى جانب رئيس البلدية في شفاعمرو وغيرها.

يعمل البرنامج في الوقت الحالي على مستويين: على المستوى المحلي وعلى المستوى القطري. تتم النشاطات التي تجري على المستويين بشكل تكاملي بحيث يكمل العمل على المستوى الاول ما يحدث على المستوى الثاني, ولا وجود لاحدهما بدون الآخر. ان العمليات التي تحصل على المستوى المحلي كما ستعرض في هذه الكراسة اعتمادا على فحص المبادرات المدنية التي قامت بها اربعة منتديات محلية من اربع سلطات محلية مختلفة (بيت جن وبات يام وطمرة ورحوفوت), هي عمليات تؤدي الى نتائج (اخراج المشاريع الى حيز التنفيذ) من شأنها التأثير المباشر على رفاهية السكان نساء ورجالات. تجري بالمقابل نشاطات على المستوى القطري- مبادرات بالتعاون مع صانعي وصانعات القرارات- والتي تهدف الى النهوض بسياسة اوسع بحيث يمكنها التغيير واعادة تصميم عملية توزيع الموارد وفقا لاحتياجات السكان من النساء والرجال.

على المستوى المحلي, اجتمعت النساء في كل واحد من المنتديات النسائية بشكل متواصل في مواعيد ثابتة من اجل التحوار بشأن الاهداف والغايات التي تتلاءم مع الاحتياجات المحلية للسكان من الرجال والنساء. اما على المستوى المحلي فتتم اجتماعات المنتدى مرة واحدة كل ثلاثة اشهر ويجري خلالها بحث الخطوات التالية التي يُنوي اتخاذها بهدف النهوض بعملية غرس الفكر والتوجه الجندري في السلطات المحلية, كما ويقوم المنتدى في ذات الوقت بارسال مندوبات عن نساء البلد لتمثيلهن في الاجتماعات المختلفة مع صانعي وصانعات السياسات على مختلف المستويات. نسعى من خلال هذه الكراسة الى عرض سيرورة العمل والانجازات التي سجلها منتدى مواطنات في السلطات المحلية على مدار السنتين الاخيرتين. سيتم عرض الموضوع بمسارين:

- (1) عرض العمل على الصعيد المحلي: سيُقدم عرض معمق للعمل الذي قامت به اربع سلطات محلية, سنشير الى الاحتياجات التي تم تشخيصها وكانت المحرك للعمل وسنفحص سيرورة العمل والانجازات والخطوات المستقبلية.
- (2) عرض العمل على الصعيد القطري: ستعرض في هذا المضمرة المسارات المختلفة التي نهضت بها المواطنات والاهداف التي كانت نصب اعينهن والانجازات التي تم تحقيقها حتى اللحظة.

פורום תושבות ברשויות המקומיות:

**בחינת המהלכים
וההישגים ברמה
המוניציפלית**

منتدى مواطنات في السلطات المحلية:

فحص الخطوات
والانجازات على صعيد
السلطات المحلية

רקע

התכנית 'פורום תושבות ברשויות המקומיות' פועלת במועצה המקומית בית ג'ן החל משנת 2013, בהובלת היועצת לקידום מעמד האישה, הגב' היבה סלאלחה, בשיתוף יו"ר נעמת מרחב מרכז הגליל, הגב' נאדיה חמדאן ובליווי מקצועי של מרכז אדוה. מועצת הנשים בבית ג'ן החלה את דרכה בתכנית זו במסגרת מנהיגות נשים בהובלת נעמת מרחב מרכז הגליל. במהלך התכנית עברו התושבות קורס הכשרה של מרכז אדוה בנושא של כלכלה חברתית ותקצוב מגדרי. הפרויקט שנבחר ע"י המשתתפות היה קידום תעסוקת נשים ברשויות המקומיות: בית ג'ן ופקיעין. במהלך הפעילות של התושבות מונתה, על ידי ראש המועצה של בית ג'ן, יועצת חדשה לקידום מעמד האישה, הגב' היבה סלאלחה. קבוצת התושבות והיועצת בחרו לשתף פעולה ולקדם יחד את הפרויקט בתחום תעסוקת נשים ואף הוחלט להקים, בפעם הראשונה בבית ג'ן, מועצת נשים, שאליה הוזמנו גם חברות הקבוצה. מועצת הנשים ארגנה בשנת 2015 כנס ראשון מסוגו שמטרתו הייתה לעלות למודעות את הנושא של העסקה פוגענית, אפליה, זכויות נשים בעבודה. לכנס הגיעו למעלה מ-100 נשים מיישובים שונים והוא סימן את תחילתה של העשייה הציבורית בתחום של שוויון מגדרי.

היחידה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי בבית ג'ן, בראשות היועצת, הגב' היבה סלאלחה, ובשיתוף וליווי יו"ר נעמת מרחב מרכז הגליל, הגב' נאדיה חמדאן, מקדמת סדר יום פמיניסטי ופועלת להטמעת חשיבה מגדרית בשלוש רמות של פעילות: (א) בקרב מקבלי/ות ההחלטות במועצה המקומית (ב) בקרב מועצת הנשים בבית ג'ן (ג) בקרב חברי/ות הקהילה.

פעילות בקרב מקבלי/ות ההחלטות וקובעי/ות המדיניות המקומית

היחידה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי שמה לעצמה למטרה להטמיע חשיבה מגדרית שתוביל למהלכים של שוויון מגדרי בקרב מקבלי/ות ההחלטות במועצה המקומית בית ג'ן. לשם כך, גייסה היחידה למעורבות חברתית את ראש המועצה כשותף התומך בפעילויות השונות שמקדמת היחידה. במסגרת הפעילות ארגנה היחידה סדנא בנושא של ניהול תקציב מגדרי (2016). הסדנא יועדה לחברי המועצה ולמנהלי המחלקות, שהשתתפותם [של מנהלי המחלקות] בסדנא הגיע כהוראה מפורשת מצד ראש המועצה. מטרת הסדנא הייתה לחשוף את בעלי התפקידים לנושא של תקציב ומגדר. בהמשך לכך, בפברואר השנה (2018) יפתח קורס "ניהול מודע מגדרי" מטעם עמותת כ"ן, המיועד למנהלי מחלקות ולבעלי תפקידים בדרגים הגבוהים ברשות. קורס זה יפתח הודות ליוזמתה של היועצת להגיש קול קורא לתכנית, ובתמיכתו של ראש המועצה.

خلفية

يعمل برنامج "مواطنات في السلطات المحلية" في المجلس المحلي في بيت جن منذ عام 2013 حيث تقودة المستشارية من اجل النهوض بمكانة المرأة السيدة هبة صلالحه، بالتعاون مع رئيسة نعمت في لواء مركز الجليل، السيدة نادية حمدان وبمرافقة مهنية يوفرها مركز ادفا. لقد بدأ المجلس النسائي في بيت جن طريقه نحو العمل في هذا لبرنامج في اطار مجموعة القيادات النسائية بقيادة نعمت في لواء مركز الجليل. وقد مرت نساء البلد خلال البرنامج بدورة تدريبية قدمها مركز ادفا في موضوع الاقتصاد الاجتماعي ورصد الميزانيات الجندري. قامت المشاركات باختيار مشروع تعزيز قضية تشغيل النساء في السلطات المحلية: بيت جن والبقية. قرر رئيس المجلس المحلي في بيت جن اثناء قيام نساء البلد بالنشاط، تعيين مستشارة جديدة من اجل النهوض بمكانة المرأة وهي السيدة هبة صلالحه. وقد اختارت مجموعة نساء البلد والمستشارة التعاون معا من اجل دفع وتطوير المشروع في مجال تشغيل النساء. بل وأكثر من ذلك، فقد تقرر لاول مرة اقامة مجلس نسائي في بيت جن ودعت الى الانضمام اليه عضوات المجموعة ايضا. لقد نظم المجلس النسائي في عام 2015 مؤتمرا يعتبر الاول من نوعه وكان الهدف من عقدة رفع الوعي في قضايا التشغيل المسمى والتمييز وحقوق النساء في العمل فشاركته فيه اكثر من 100 امرأة من مختلف البلدان وكان بهذا اشارة الى مرحلة بداية العمل الجماهيري في مجال المساواة الجندرية.

تقوم الوحدة من اجل النهوض بمكانة المرأة والمساواة الجندرية في بيت جن بقيادة المستشارية السيدة هبة صلالحه وبمرافقة وتعاون رئيسة نعمت في لواء مركز الجليل السيدة نادية حمدان بطرح جدول اعمال نسوي، وتعمل هذه الاطراف متحدة من اجل القيام بنشاطات تساهم في غرس الفكر والتوجه الجندري على ثلاثة مستويات من العمل: (أ) في اوساط صانعي/ات القرارات في المجلس المحلي (ب) في اوساط المجلس النسائي في بيت جن (ت) في اوساط افراد المجتمع رجالا ونساء على حد سواء .

النشاط في اوساط صانعي/ات القرارات ومحددسي السياسات المحلية

لقد وضعت الوحدة من اجل النهوض بمكانة المرأة والمساواة الجندرية نصب اعينها هدف غرس الفكر الجندري الذي سيؤدي بدوره الى خطوات تضمن المساواة الجندرية في اوساط صانعي/ات القرارات في المجلس المحلي في بيت جن. في سبيل بلوغ هذا الهدف قامت الوحدة من اجل المشاركة الاجتماعية بتجنيد رئيس المجلس كشریک يدعم النشاطات المختلفة التي تسعى الوحدة الي تعزيزها. وقد نظمت الوحدة في اطار نشاطاتها ورشة عمل في موضوع ادارة ميزانية جندرية (2016)، استهدفت اعضاء المجلس ومديري الاقسام، وقد كانت هذه المشاركة (مشاركة مدراء الاقسام) في ورشة العمل انصياعا لاوامر صريحة صدرت من قبل رئيس المجلس، وكان الهدف من هذه الورشة تعريف كبار المسؤولين على موضوع الميزانية والجندر وكشفه امامهم، واستمرارا لذلك ستفتتح دورة في شهر شباط من هذا العام (2018) في موضوع "ادارة بوعي جندري" تجريها جمعية قوة نسوية (ك.ن)، وهي مخصصة

כמו כן, היועצת פועלת להגדלת תקציב משרדה ונראה כי אכן בכל שנה גדל התקציב, דבר המאפשר משאבים לפעילויות שונות ולקידום שוויון מגדרי.

פעילות בקרב מועצת הנשים במועצה

מועצת הנשים פועלת לקידום שיח שוויוני במועצה המקומית ועשייתן מגובה בהכשרה עיונית. בהתאם לכך מועצת הנשים בעיר הקפידה לאורך השנים להגיע למפגשים האזוריים והארציים של פורום התושבות על מנת להעמיק את הידע בניתוח תקציב עירוני, להתעדכן בעשייה של קבוצות אחרות ולקחת חלק פעיל בהתוויית מדיניות כלל ארצית של פורום התושבות אל מול המרכז לשלטון מקומי. כמו כן, לאורך השנים הקפידה היועצת להביא למועצת הנשים סדנאות והרצאות בתחומים שונים וזאת בכדי להעמיק את הידע שלהן בתחום של שוויון מגדרי. כך למשל מועצת הנשים נפגשת עם יועצת ארגונית שמקנה להן כלים לבניית תכניות עבודה והוצאתם לפועל באופן עצמאי, או למשל פתיחת קורס פמיניזם בשיתוף מרכז אדוה, קורס שמיועד לחברות מועצת הנשים אך גם לתושבות בית ג'ן והסביבה וזאת במטרות (א) לקדם שיח פמיניסטי בקרב נשות הקהילה (ב) ולחבר בין תיאוריה ועשייה - כלומר נשים שעברו הכשרה יתחילו לפעול לשינוי המציאות ואף יצטרפו למועצת הנשים בעיר.

פעילות בקרב חברי/ות הקהילה בבית ג'ן והסביבה

היחידה לקידום מעמד האישה בבית ג'ן מעוניינת לחשוף את הציבור כמה שניתן לסוגיות מגדריות. הרצון לחשוף את הציבור הרחב מצריך חשיבה יצירתית שתעורר עניין בקרב הקהל. בציון היום הבינלאומי למאבק באלימות כלפי נשים (2017) בחרה היועצת לגעת בנושא באופן שיגיע לקהל ויעניין אותו. היא יזמה ובנתה מהיסוד, ביחד עם שחקן תאטרון, שאותו גייסה

משתתפות קורס פמיניזם בבית ג'ן. 2018. צילום: קובי בלולו

لمديري الاقسام ولكبار الموظفين في الدرجات العليا في السلطة المحلية. يعود الفضل في افتتاح هذه الدورة لمبادرة قامت بها المستشارية حين وجهت نداء تدعو فيه الى البرنامج بدعم من رئيس المجلس. كما وتعمل المستشارية ايضا من اجل زيادة الميزانية المخصصة لمكتبها ويبدو ان ذلك يتحقق فعلا اذ تزداد الميزانية سنويا مما يوفر الموارد للقيام بالنشاطات المختلفة ولتعزيز المساواة الجندرية.

نشاط في اوساط المجلس النسائي في المجلس المحلي

يعمل المجلس النسائي من اجل تعزيز وجود خطاب مساوي في المجلس المحلي ويُدعم هذا العمل بدورات تأهيل نظرية. ووفقا لهذا التوجه حرص المجلس النسائي في المدينة طوال السنين على حضور جميع اللقاءات والاجتماعات المناطقية والقطرية التي يعقدها منندي المواطنات وذلك من اجل زيادة المعرفة وتعميقها في موضوع تحليل ميزانية المدينة ومن اجل التعرف على اي جديد في عمل المجموعات الاخرى وبهدف المساهمة الفعالة في صياغة ووضع السياسات التي يطرحها منندي المواطنات امام مركز السلطات المحلية على مستوى عموم البلاد. كما وحرصت المستشارية على مدار سنوات طويلة على احضار ورشات عمل ومحاضرات في مجالات مختلفة وتقديمها للنساء في المجلس النسائي وذلك بهدف زيادة معرفتهن ومعلوماتهن في مجال المساواة الجندرية. يلتقي المجلس النسائي في هذا السياق وعلى سبيل المثال مع مستشارة تنظيمية اكتسبت منها نساء المجلس ادوات تعيينهن في عملية اعداد برامج عمل واخراجها الى حيز التنفيذ باستقلالية تامة، مثال آخر هو افتتاح دورة في موضوع النسوية بالتعاون مع مركز ادفا وهي دورة استكمال مخصصة لعضوات المجالس النسائية ولكنها صحيحة ومناسبة ايضا لمواطنات بيت جن والمنطقة وذلك بغية (أ) تعزيز الخطاب النسوي في اوساط نساء المجتمع (ب) والربط بين النظرية والعمل- يعني ان تقوم مجموعة النساء التي اجتازت الدورة الاستكمالية بالعمل من اجل تغيير الواقع بل وحتى بالانضمام الى المجلس النسائي في المدينة.

نشاط في اوساط افراد المجتمع من الرجال والنساء في بيت جن والمنطقة ا

تهتم الوحدة من اجل النهوض بمكانة المرأة في بيت جن بجعل الجمهور الواسع يعرف ويستكشف باكثر قدر ممكن المواضيع الجندرية. ان الرغبة في كشف الجمهور الواسع لهذا الموضوع تتطلب تفكيراً ابداعياً يؤثر الاهتمام لدى الجمهور. عند احياء اليوم العالمي لمناهضة العنف ضد النساء (2017) اختارت المستشارية ملامسة الموضوع بطريقة تصل بها الى الجمهور وتثير اهتمامه، فبادرت الى التعاون مع ممثل مسرحي جندته لهذه المهمة وقامت باعداد مسرحية بدأتها من الاساس بعنوان "صدى الصمت" وهي مسرحية تتناول موضوع العنف ضد النساء (بمختلف انواعه) وقد حظيت هذه المسرحية بنجاح كبير وعرضت في سلطات محلية اخرى. من الجدير ان نضيف بانه اتيح للمسرحية الخروج الى النور بفضل الشراكات التي تمكنت المستشارية من انشاءها مع تنظيمات وجمعيات مختلفة.

هنالك نشاط آخر تعمل الوحدة على تعزيزه وهو ورشات عمل للنساء في مجال صيانة وتشغيل السيارات حيث تكتسب النساء خلال هذه الورشات ادوات عمل ومعلومات فنية تمكنهن من تدبير امورهن في

למשימה, הצגה בשם "הד השתיקה". הצגה שעוסקת באלימות כלפי נשים (על סוגיה השונים). ההצגה זכתה להצלחה רבה ואף הוצגה ברשויות נוספות. ראוי להוסיף כי הוצאתה לפועל של ההצגה התאפשרה הודות והיועצת יצרה שותפויות עם ארגונים ועמותות שונות. פעילות נוספת שהיחידה מקדמת היא סדנאות תפעול רכב לנשים. סדנאות אלו אינן רק מעניקות את הכלים והידע הטכני לנשים להסתדר במצבים שונים אלא שהן גם מפרקות סטיגמות חברתיות רווחות בדבר נשים ותפעול רכב.

הישגים

בתחום מקבלי החלטות

- השגת משאבים, מגורמים חיצוניים למועצה המקומית, לפתיחת קורסי הכשרה עבור בעלי תפקידים בכירים.
- שינוי תפיסתי בקרב מקבלי החלטות - מחלקת הספורט במועצה הגדילה את תקציבי הספורט לנשים ואף התאימה פעילויות בהתאם לצרכיהן של התושבות וזאת בזכות חשיפת ראש המחלקה לתכנים של תקצוב מגדרי ובמקביל בזכות פעולת מועצת הנשים שדרשה פעילויות ספורטיביות עבור התושבות.

בתחום מועצת הנשים

- נפתח קורס פמיניזם עבור מועצת הנשים וכלל התושבות. חברות מועצת הנשים מקפידות להתעדכן בשיח ולהעשיר את ידיעותיהן.

בתחום הקהילתי

- ההצגה התגלתה כהצלחה רבה וצפו בה תושבים/ות רבים/ות. כמו כן, בכל שנה נפתחות שתי סדנאות לתפעול רכב וכמות הנרשמות, גדולה.

פעולות עתידיות

- היועצת ביחד עם מועצת הנשים שמו לעצמן למטרה להטמיע את השיח המגדרי על שלל תחומיו במערכת החינוך המקומית. זאת, בכדי להעלות למודעות סוגיות מגדריות, להעצים ילדות/ים ונערות/ים ולקדם שיח שיווני מגיל צעיר, מתוך התפיסה כי ידע הוא הצעד הראשון לשינוי.
- כמו כן, מטרתן לקדם יוזמות שונות בתחום באמצעים יצירתיים וחדשניים על מנת שיעוררו בקרב הציבור עניין וסקרנות ויהיו תמריץ לקחת חלק בפעולה ולשנות.

اوضاع مختلفة, ليس هذا فحسب بل ان ذلك يساعدهن على تفكيك الآراء الاجتماعية السلبية المسبقة المتعارف عليها بشأن النساء وتشغيل السيارات.

انجازات

في مجال صانعي القرارات

- ❖ الحصول على موارد من اطراف خارجية لميزانية المجلس المحلي من اجل افتتاح دورات استكمال تقدم لكبار المسؤولين.
- ❖ تغيير التوجه في اوساط صانعي القرارات - رصد قسم الرياضة في المجلس مبالغ اكبر لميزانيات رياضة النساء حتى انه قام بملاءمة النشاطات لاحتياجات نساء البلد, وقد حصل ذلك بفضل تعرف رئيس القسم على مضامين الميزانية الجندرية وبالمقابل ايضا بفضل دور المجلس النسائي الذي طالب بنشاطات رياضية لنساء البلد.

في مجال المجلس النسائي

- ❖ تم افتتاح دورة في موضوع النسوية خصصت لعضوات المجلس النسائي وعموم المواطنات, تركز عضوات المجلس النسائي على التعرف على المستجدات في الخطاب وعلى اثره معلوماتهن باستمرار.

في المجال المجتمعي

- ❖ حظيت المسرحية بنجاح باهر وقد شاهدها الكثير من السكان رجالا ونساء, ويتم ايضا في كل عام افتتاح ورشتي عمل للتدريب على صيانة وتشغيل السيارات, وعدد المتسجلات للالتحاق بها كبير.

نشاطات مستقبلية

- ❖ وضعت المستشارية نصب اعينها هدف غرس الخطاب الجندري بمختلف مجالاته في جهاز التعليم المحلي وذلك من اجل رفع الوعي بالنسبة للمواضيع الجندرية ولتمكين الفتيات والفتيات والصبايا والشباب, ولتعزيز خطاب مساوي منذ سنوات الطفولة الاولى انطلاقا من التوجه الذي يعتبر ان المعرفة هي الخطوة الاولى نحو التغيير.
- ❖ ومن اهدافها بالاضافة الى ذلك, تعزيز مبادرات مختلفة في المجال باساليب ابداعية خلاقة وحديثة بغية اثاره الاهتمام وحب الاستطلاع لدى الجمهور مما قد يحثه على المساهمة في النشاط واحداث التغيير.

רקע

התכנית 'פורום תושבות ברשויות המקומיות' פועלת בעיר בת-ים החל משנת 2013, בהובלת היועצת לקידום מעמד האישה, הגב' ענת לבנת, ובליווי מקצועי של מרכז אדוה.

במסגרת תכנית זו ביצעה מועצת הנשים, בין השנים 2014-2015, ניתוח מגדרי בשלושה תחומים הקשורים למדיניות העירונית בבת ים: (א) תחום ייצוג הנשים בקרב מקבלי/ות ההחלטות ברשות ובקרב בעלי/ות תפקידים בכירים (ב) תחום הפעילות הקהילתית (ג) תחום הספורט. בכל אחד מתחומים אלו הוצעו על ידי מועצת הנשים, בהתאם לממצאים, מספר המלצות לשיפור ושינוי המצב הקיים. חשוב לציין כי הממצאים חשפו שבתחום הספורט התחרותי ובתחום ייצוג הנשים, נשים אינן זוכות לייצוג הולם ואינן נהנות באופן שווה מן השירותים העירוניים (וזאת בשונה מתחום הפעילות הקהילתית).

פרויקט קידום ספורט נשים

בעקבות המסקנות שעלו מן הניתוח המגדרי בתחום הספורט, בחרה מועצת הנשים לנקוט פעולות שיביאו לצמצום אי השוויון המגדרי בתחום זה. הפעולה הראשונה שנקטה הייתה יצירת צוות פעולה משימתי בהובלתה של היועצת ענת לבנת ושהורכב מנציגות מועצת הנשים שעוסקות בתחומי ספורט שונים.

תהליך העבודה

אחת לשבועיים נפגשו חברות הצוות ודנו בצרכים השונים של תושבות העיר, נשים ונערות, העוסקות בתחום הספורט ואשר צרכיהן אינם נענים. במהלך הפגישות עלו שלושה צרכים: הקמת קבוצת כדורגל לנשים, הקמת קבוצת כדורשת לנערות שלא במסגרת תחרותית, ומתן מענה לפילוג שנוצר בתחום הכדורשת נשים.

הקמת קבוצת כדורגל נשים

בעקבות פנייתן של מספר נשים, תושבות העיר, אשר הביעו עניין לשחק כדורגל במסגרת מסודרת של קבוצה עירונית הכוללת מאמן ומגרש, גיבשה אחת מחברות הצוות קבוצה של נשים ובעזרתה של היועצת המשמשת כסגנית מנהלת אגף הספורט בעיר, קידמו יחדיו את הקמת הקבוצה אל מול הגורמים העירוניים ודאגו להשיג את המשאבים הנדרשים קרי מגרש, מאמן וכדומה.

הקמת קבוצת כדורשת לנערות

הובא לשולחן של חברות הצוות הידיעה כי בעיר בת ים לא קיימת מסגרת ספורט לנערות שאינה תחרותית (שאינה קשורה לאיגודי הספורט) ואינה מתקיימת במסגרות פרטיות. כלומר, קיים הצורך בחוג ספורט עירוני לנערות. חברות הצוות החליטו להתמקד תחילה בהקמה של קבוצה אחת. עם קבלת ההחלטה, החל גיוס נרחב של נערות ממגוון של בתי ספר בעיר, באמצעות פרסום ושיווק, ובמקביל פעלו חברות הצוות להשגת המשאבים הנדרשים מן העירייה.

הקמת טורניר כדורשת נשים "בת ים נט"

אחד מענפי הספורט שהפילוה המגדרי בהם הראה תמונת מצב שונה בתכלית משאר ענפי הספורט בעיר (כלומר, ייצוג יתר לנשים), הוא ענף הספורט כדורשת. משחק הכדורשת הוא אחד מבין ענפי הספורט החזקים והפופולריים ביותר בקרב תושבות העיר. נכון להיום, בעיר בת ים קיימות שתי מסגרות שונות שבהן נשים משחקות כדורשת: "מאמאנט: ליגת האימהות בכדורשת" ו"איגוד הכדורשת". אחת הבעיות

חברות צוות ספורט בבת ים, באירוע הפתיחה של טורניר בת ים נט 2017

שקיימות היום בתחום זה היא שהקבוצות הפועלות, בשתי המסגרות השונות, אינן מתחרות זו עם זו ונוצר מעין "פילוג". מצב זה פוגע בהיבט החברתי והקהילתי שטמון ביסודו של ספורט זה. מועצת הנשים בחרה להתמודד עם בעיה זו על ידי יצירת טורניר כדורשת מקומי בשם "בת ים נט". טורניר זה יפעל בחסות עיריית בת ים ואחת לרבעון יתקיימו משחקים משותפים של שתי המסגרות הקיימות, כך שכל קבוצה תוזמן לשחק בטורניר לצד המשחקים הארציים ו/או האזוריים שכל קבוצה מחויבת להם במסגרת הפרטית.

הישגים

- באוקטובר 2017 נפתחה קבוצת כדורגל נשים, בתמיכת העירייה.
- בדצמבר 2017 נפתחת קבוצת כדורשת נערות, בתמיכת העירייה.

قدم للنساء وكذلك فريق كرة شبكة للفتيات بدون اطار تنافسي, وتقديم الحل للانقسام الموجود في مجال كرة الشبكة النسائية

انشاء فريق كرة قدم نسائي

توجهت العديد من نساء المدينة معبرات عن اهتمامهن ورغبتهن في ممارسة رياضة كرة القدم في اطار منتظم كفريق ينتمي الى المدينة ويشتمل على مدرب وملعب, فقامت على اثر ذلك احدى عضوات الطاقم بتشكيل فريق من النساء بمساعدة المستشارية التي تشغل منصب نائبة مديرة قسم الرياضة في المدينة, فعملتا سووية من اجل عرض الفريق ودفعه قدما امام الاطراف البلدية, كما وعملتا على تحصيل الموارد المطلوبة لذلك بما فيها تكلفة الملعب والمدرب وما شابه.

انشاء فريق كرة شبكة للفتيات

لقد وضعت على طاولة عضوات الطاقم معلومة مفادها انه لا يوجد في مدينة بات يام اطار رياضي غير تنافسي للفتيات (وهو غير مرتبط بالاتحادات الرياضية) ولا يوجد مثل ذلك في اطار خاص ايضا مما يعني ان هنالك حاجة لدورة رياضة للفتيات في اطار المدينة. قررت نساء الطاقم التركيز بداية على انشاء فريق واحد, وفور اتخاذ هذا القرار بدأت عملية تجنيد واسعة لفتيات من مختلف المدارس في المدينة عن طريق نشر الاعلانات والتسويق, وبموازاة ذلك عمل طاقم النساء من اجل الحصول على الموارد المطلوبة وللزامتها من البلدية.

انشاء بطولة كرة شبكة نسائية بات يام نت

انضح بان فرع رياضة كرة الشبكة هو احد الفروع الرياضية التي اظهر التوزيع الجندري فيها صورة وضع مختلفة تماما عن باقي الفروع الرياضية في المدينة (بمعنى ان فيه تمثيل فائض للنساء) ويعتبر فرع رياضة كرة الشبكة واحدا من بين اكثر فروع الرياضة قوة وشعبية في اوساط نساء المدينة . يوجد حاليا في مدينة بات يام اطاران مختلفان تمارس النساء من خلالهما رياضة كرة الشبكة : "مامنت"- دوري الامهات في كرة الشبكة بالاضافة الى "اتحاد كرة الشبكة". ان احدى المشكلات الموجودة حاليا في هذا المجال هي ان الفرق الناشطة في الاطارين المختلفين لا تتنافس فيما بينها مما يُنتج نوعا من "الانقسام". وهذا وضع يسيئ الى المبنى الاجتماعي والمجتمعي الكامن في اسس هذا النوع من الرياضة. لقد اختار المجلس النسائي معالجة هذه المشكلة عن طريق انشاء مباريات بطولة كرة شبكة محلية باسم "بات يام نت". ستقام هذه البطولة برعاية بلدية بات يام وستجري مباريات مشتركة بين الاطارين القائمين حاليا مرة كل ثلاثة اشهر, بحيث يدعى كل فريق للعب في مباريات البطولة هذه الى جانب مشاركته في المباريات القطرية و/او الاقليمية التي يلتزم بها كل فريق في الاطار الخاص.

انجازات

- ❖ في شهر تشرين اول من عام 2017 انشاء فريق كرة قدم نسائي بدعم من البلدية.
- ❖ في شهر كانون اول من عام 2017 انشاء فريق كرة شبكة للفتيات بدعم من البلدية.

❖ בנר שמיני של חג החנוכה (2017) נפתח טורניר בת ים נט בערב משחקים חגיגי, ובפעם הראשונה התחרו זו בזו קבוצות כדורשת נשים משתי המסגרות השונות. הטורניר כלל למעלה מ-100 שחקניות מ-12 קבוצות שונות. הטורניר התאפשר הודות וצוות הספורט לקח על עצמו את כל המטלות הארגוניות: פרסום, רישום, תיאום האולם, הזמנת שופטים ואבטחה, ארגון הכיבוד ועוד. במעמד פתיחת הטורניר נכחו חבר המועצה מחזיק תיק הספורט, מר ויקטור טל וחברת המועצה מחזיקת תיק חינוך, הגב' אסתר פירון.

צעדים עתידיים

- ❖ צוות ספורט שם לעצמו למטרה להיות ערני וקשוב לצורכי התושבות ולתת מענה מהיר ויעיל לצרכים אלו. כלומר, צרכים אלו יעצבו את הפעולות העתידיות של הצוות.
- ❖ הצוות מעוניין להרחיב את החוגים העירוניים לנערות, ולפתוח עבורן עוד ענפי ספורט בעיר.
- ❖ בחג הפורים (2018) יתקיים מפגש שני של טורניר "בת ים נט" והפעם צפוי להתקיים לצד המשחקים יריד של בעלות עסקים קטנים בעיר, שיוכלו להציג ולמכור את מרכולתן.

◀ في اليوم الثامن لاشعال شموع عيد الحانوكا (2017) افتتحت بطولة بات بام نت بامسية مباريات احتفالية تنافست خلالها لأول مرة فرق كرة الشبكة النسائية من الاطارين المختلفين. وقد شاركت في العاب البطولة هذه اكثر من-100 لاعبة من -12 فريقا مختلفا. وقد اتحت امكانية اجراء هذه البطولة بفضل عمل طاقم الرياضة الذي اخذ على عاتقه كل المهام التنظيمية: النشر، التسجيل، ملائمة القاعة، دعوة الحكام وعناصر الامن، تنظيم موضوع الضيافة وغيرها. وقد حضر على شرف افتتاح البطولة عضو المجلس البلدي المسؤول عن ملف الرياضة، السيد فيكتور طال وعضوة المجلس المسؤولة عن ملف التعليم السيدة استر بيرون.

خطوات مستقبلية

- ◀ لقد وضع طاقم الرياضة لنفسه هدفا هو ان على المحافظة على ان يظل متيقظا ومصغيا لاحتياجات نساء المدينة ليتمكن من الاستجابة لها بشكل سريع وناجع. وهذا يعني بان هذه الاحتياجات سوف تصوغ النشاطات المستقبلية التي سيقوم بها الطاقم.
- ◀ سيكرس الطاقم جهوده من اجل زيادة دورات الفتيات التي ترعاها البلدية ومن اجل فتح المزيد من فروع الرياضة في المدينة امامهن.
- ◀ في عيد المساخر- البوريم- عام (2018) سيجري اللقاء الثاني لبطولة "بات يام نت" ومن المتوقع ان يجري هذه المرة الى جانب معرض صاحبات المصالح الصغيرة في المدينة بحيث يمكنهن عرض وبيع بضاعتهم.

טמרה

רקע

התכנית 'פורום תושבות ברשויות המקומיות' החלה לפעול בעיר טמרה בשנת 2017, בהובלת היועצת לקידום מעמד האישה, הגב' סלוא כנאענה, ובליווי מקצועי של מרכז אדוה. במסגרת תכנית זו חברו יחד תושבות העיר, בפעם הראשונה, לפעילות אזרחית אקטיביסטית משותפת, והקימו קבוצת נשים, בתמיכתו ראש העיר מר סוהיל דיאב ובהובלת היועצת סלוא כנאענה. מטרת הקבוצה שהקימו, "הוועדה לחיזוק נשים למען פעילות מקומית בעיר טמרה", היא בראש ובראשונה להגביר את השתתפות הנשים בעשייה הפוליטית והקהילתית בעיר טמרה.

תהליך העבודה

אחרי שהתגבשה קבוצה היא עברה תחילה, קורס הכשרה בכלכלה חברתית ובתקצוב מגדרי, תוך שימת דגש על המדיניות המקומית והשלכותיה על תחומי חייהן השונים של הנשים. בשלב השני גיבשה הקבוצה פרויקטים לקידום שוויון מגדרי במדיניות ובתקציבים וזאת במטרה להפוך את המדיניות המקומית לרגישה יותר לצרכים של כלל התושבים/ות. פרט לכך, חברות הקבוצה היו ערות למתרחש בעירן ופעלו בהתאם לצרכים המקומיים שעלו.

אחת היוזמות הראשונות שיזם פורום התושבות בעיר, הייתה להיכנס לישיבת הנהלה בעירייה בכדי לראות וללמוד על תהליך קבלת החלטות שמתקיים בקרב קובעי המדיניות המקומית. יוזמה אזרחית נוספת שקידם הפורום הייתה מול סגן ראש העיר, מנהל מחלקת החינוך בעיר, יו"ר ועד ההורים ומורות/ים ומטרתה הייתה לזון במשמעויות השונות שעולות מתוך ה"תופעה המקומית" לפיה הורים ותלמידים/ות מעניקים/ות מתנות למורים/ות. חברות הקבוצה כתבו מכתב נוקב, שנשלח לבעלי/ות התפקידים הנ"ל, שמסביר את ההשלכות השליליות של תופעה זו. יוזמה נוספת שנקט הפורום הוא שיתופי פעולה עם ארגוני נשים אחרים, כך למשל אירח הפורום קבוצת נשים מטעם תנועת נשים עושות שלום. המפגשים האלו, לא רק שמעשירים את חברות הקבוצה אלא יוצרים אפשרויות לשיתופי פעולה ביוזמות אזרחיות שונות.

פעולות עתידיות

פורום הנשים שם לעצמו למטרה להיות ערני וקשוב לצורכי התושבות והתושבים בעיר ובהתאם לכך, לתת מענה מהיר ויעיל לצרכים אלו. היינו, צרכים אלו יעצבו את הפעולות העתידיות של הצוות.

طمرة

خلفية

بدأ برنامج "منتدى مواطنات في السلطات المحلية" عمله في مدينة طمرة في عام 2017، بقيادة المستشارية من اجل النهوض بمكانة المرأة، السيدة سلوى كناعنه وبمرافقة مهنية وفرها مركز ادفا. لقد اتحدت في اطار هذا البرنامج ولأول مرة نساء المدينة بهدف القيام بنشاط مدني فاعل مشترك، وهكذا اقيمت مجموعة نساء بدعم من رئيس البلدية السيد سهيل زياب وبقيادة المستشارية سلوى كناعنه. وكان الهدف من اقامة المجموعة "اللجنة لدعم نساء من اجل نشاطات محلية في مدينة طمرة" هو قبل كل شيء زيادة مشاركة النساء في العمل السياسي والمجتمعي في مدينة طمرة.

فגישת עבודה של נציגות פורום הנשים בעיר טמרה, עיריית טמרה. 2018. צילום: קובי בלול

سيرورة العمل

بعد ان تمت عملية تشكيل المجموعة بدأت اولى مراحل نشاطها بالالتحاق بدورة تدريبية استكمالية في موضوع الاقتصاد الاجتماعي واعداد الميزانيات من منظور جندي مع التأكيد على السياسة المحلية واسقاطاتها على مختلف مجالات حياة النساء. اما في المرحلة الثانية فقد صاغت المجموعة مشروعاً يهدف الى تحقيق المساواة الجندرية في السياسة المحلية وفي الميزانيات، وكانت الغاية من ذلك جعل السياسة المحلية سياسة اكثر حساسية لموضوع احتياجات كافة السكان من الرجال والنساء. وقد

- ❖ פורום הנשים בעיר מקדם פעולות אזרחיות להתמודדות עם התופעה בה בני נוער מתנהגים באופן לא הולם במרחב הציבורי , וזאת תוך שיתוף פעולה עם הגורמים העירוניים.
- ❖ פורום הנשים יערוך מעקב שיבדוק האם תופעת המתנות הופסקה, במידה ולא, הפורום ימשיך לפעול בהתאם ומול הגורמים הרלוונטיים.
- ❖ הפורום ימשיך לשתף פעולה עם יוזמות אזרחיות נוספות קרי, ארגוני נשים ועמותות שונות.

كانت المجموعة على مستوى كبير من التيقظ لما يحدث في المدينة وعملت بما يتوافق ويستجيب لما لمستته من الاجتياحات المحلية.

كان من بين اولى المبادرات التي اختارها منتدى المواطنين في المدينة, حضور جلسات ادارة البلدية من اجل الاطلاع على مجريات الامور واكتساب المعرفة بالنسبة لعملية اتخاذ القرارات من قبل من يقومون على تحديد ورسم السياسة المحلية.

هنالك مبادرة مدنية اخرى عمل المنتدى على الدفع بها الى الامام , ازاء كل من نائب رئيس البلدية ومدير قسم المعارف في المدينة ورئيس لجنة اولياء الامور المحلية والمعلمين والمعلمات, كان الهدف منها هو التداول في الاسقاطات والتداعيات المختلفة التي تنتجها ال"ظاهرة المحلية" والتي يقوم بموجبها الاهالي والطلاب والطالبات بتقديم الهدايا للمعلمين/ات. قامت نساء المجموعة باعداد رسالة شديدة اللهجة تشرح وتفصل الاسقاطات السلبية الكامنة في هذه الظاهرة, وارسالها الى المسؤولين/ات المذكورين آنفا. وقام المنتدى بخطوة اخرى فبادر الى التعاون مع تنظيمات نسائية اخرى فقام مثلا باستضافة مجموعة من النساء من حركة نساء يصنعن السلام. ان هذه اللقاءات لا تسهم فقط في اثناء عضوات المجموعة بل ان من شأنها خلق فرص للتعاون ضمن مبادرات مدنية مختلفة.

نشاطات مستقبلية

- ❖ اخذ منتدى النساء على عاتقها هدف الحرص على ان يبقى متيقظا ومصغيا لاحتياجات سكان المدينة من الرجال والنساء, ووفقا لذلك توفير استجابة سريعة وناجعة لهذه الاحتياجات. مما يعني ان هذه الاحتياجات ستصوغ النشاطات المستقبلية التي سيعمل الطاقم وفقا لها.
- ❖ يسعى منتدى النساء في المدينة لتعزيز نشاطات مدنية من اجل معالجة ظاهرة قيام ابناء الشبيبة بتصرفات غير لائقة في الحيز العام وذلك بالتعاون مع اطراف اخرى في المدينة.
- ❖ سيقوم منتدى النساء بمتابعة وفحص اذا ما كانت ظاهرة الهدايا توقفت والا فانه سيستمر بالعمل بما يقتضيه الامر ازاء الاطراف ذات العلاقة.
- ❖ سيستمر المنتدى بالتعاون مع مبادرات مدنية اخرى مثل منظمات نسائية وجمعيات مختلفة.

רקע

התכנית 'פורום תושבות ברשויות המקומיות' פועלת בעיר רחובות החל משנת 2012, בהובלת היועצת לקידום מעמד האישה, הגב' אביבה חלבי, ובליווי מקצועי של מרכז אדוה.

במסגרת תכנית זו פעל פורום הנשים המקומי בתחומי החיים השונים ורשם מגוון הישגים משמעותיים שצמצמו את אי השוויון המגדרי. אחד מהישגיו הוא יצירת הפרויקט "הזדמנות שנייה"; פרויקט זה יצר את התשתית הראויה- תמיכה כספית בלומדות, באמצעות מלגות, ותמיכה לימודית באמצעות ליווי אישי של הלומדות- שאפשרה לנשים, תושבות העיר, מעל גיל 30, לרכוש בפעם הראשונה בחייהן השכלה גבוהה. רכישת השכלה גבוהה מאפשרת מוביליות חברתית והשתלבות טובה יותר בשוק התעסוקה.

פרויקט תחבורה ציבורית

נכון להיום, במסגרת התכנית, פורום הנשים בעיר שם לעצמו למטרה לקדם ולשפר את נגישות התחבורה הציבורית בעיר. בחוברת זו נבקש להציג בהרחבה את מהלך העבודה שנעשתה בקידום הפרויקט "שיפור הנגישות של התחבורה הציבורית בעיר". העיסוק בתחום התחבורה הציבורית נבחר על ידי קבוצת נשים הטרוגנית (נשות חב"ד, חרדיות, חילוניות, מבוגרות וצעירות) תושבות העיר, השותפות בפורום הנשים, שהמשותף להן הוא חוסר שביעות רצון מהתחבורה הציבורית בעיר וזאת על אף אורח חייהן השונה. קבוצת נשים זו התאגדה לכדי צוות עבודה שבחן את הפעולות האפשרויות לשינויים בתחום התחבורה הציבורית בעיר.

תהליך העבודה

הפעולה הראשונה שצוות זה עשה לקידום הנושא היה חיבור שאלון בנושא תחבורה ציבורית. הפעולה השנייה הייתה הפצת השאלון והיא נעשתה בשני אופנים: ידני ואינטרנטי. במקרה הראשון, השאלון הודפס והועבר במספר כנסים שהיו פתוחים לציבור הנשים בעיר. במקרה השני, עלה נוסח אינטרנטי של השאלון אשר הופץ בדף הפייסבוק של 'הפורום לקידום מעמד האישה ברחובות', בדף הפייסבוק של פורום תושבות 'שוויון מגדרי ברשויות המקומיות المساواة الجندرية بالسلطات المحلية' ובעמודי הפייסבוק הפרטיים של חברות הצוות. הבחירה להפיץ את השאלון גם דרך האינטרנט הייתה בכדי להגדיל את תפוצת המשיבות/ים.

בתום איסוף הנתונים הראשוני, כאשר נאספו למעלה מ-200 שאלונים, התחיל תהליך עיבוד נתונים. חברות צוות תחבורה ציבורית בליווי מקצועי של מרכז אדוה החלו לבחון את המגמות

خلفية

ينشط "منتدى مواطنات في السلطات المحلية" في مدينة رحوفوت منذ عام 2012، بقيادة المستشارية للنهوض بمكانة المرأة، السيدة أفيغه حلبي، وذلك بمرافقة مهنية يوفرها مركز ادفا. عمل منتدى النساء المحلي في اطار هذا البرنامج في مجالات الحياة المختلفة وسجل باقة متنوعة من الانجازات الهامة وساهم بذلك في تقليص عدم المساواة الجندي. ومن انجازاته، اطلاق مشروع باسم

مשתتפות قورس "تقاصب مغدري" برحوبوت 2018

"فرصة ثانية"; وقد انتج هذا المشروع نقطة انطلاق وبنية تحتية مناسبة - دعم مادي لمن التحقن بالتعليم، عن طريق تقديم المنح المالية والدعم التعليمي الذي اتاحه بواسطة مرافقة شخصية للمتعلقات- وقد ممكن ذلك نساء المدينة، ممن تجاوزن سن ال 30 الالتحاق بالتعليم العالي لأول مرة في حياتهن. من شأن الحصول على التعليم العالي اتاحة فرص افضل تساعد

على تحسين الوضع الاجتماعي والاندماج بشكل افضل في سوق العمل.

مشروع المواصلات العامة

لقد وضع منتدى النساء في المدينة في الأونة الاخيرة نصب عينية هذا البرنامج كههدف يعمل من خلاله على تعزيز وتحسين امكانية استخدام المواصلات العامة في المدينة. وسنسى من خلال هذه الكراسية الى تقديم عرض موسم لسيرورة العمل التي تمت من اجل النهوض بمشروع "تحسين امكانية استخدام المواصلات العامة في المدينة". تم اختيار العمل في مجال المواصلات العامة من قبل مجموعة نساء غير متجانسة (نساء حباد، متدينات متمزات (حريديات)، علمانيات، كبيرات في السن وشابات) ممن يقطن المدينة وهن عضوات في المنتدى النسائي وقد جمع بينهن الاحساس بعدم الرضى عن المواصلات العامة في المدينة رغم التباين والاختلاف في انماط حياتهن. قامت هذه المجموعة من النساء بالاتحاد

השונות שעלו מתוך השאלונים. נמצאו מספר ממצאים חותכים שחידקו את תחושתן הראשונית של חברות הפורום כי יש צורך בשיפור הנגישות של התחבורה בעיר. להלן חלק מן הממצאים: למעלה מ-50% מהנשים משתמשות באוטובוסים כאמצעי התחבורה העיקרי שבו הן עושות שימוש; כ-40% מהמשיבות משתמשות באופן יומיומי בתחבורה הציבורית; המטרה העיקרית שלשמה התושבות משתמשות בתחבורה ציבורית היא לשם הגעה למקום עבודתן והמטרה השנייה היא עבור סידורים וקניות; שתי הסיבות העיקריות שבגינן נשים ממעטות להשתמש בתחבורה ציבורית הן מחסור בתחבורה ציבורית ליעדים שאליהן הן צריכות להגיע והיעדר תחנות בסביבת מגוריהן; בנוסף, נמצא כי שביעות הרצון הכללית מהתחבורה בעיר היא נמוכה. כמו כן, חברות הצוות החלו בתהליך מיפוי קווי האוטובוס בעיר ובמקביל כתבו נייר עמדה שהציג את האתגרים והחסמים שקיימים היום עבור נשים בשימוש בתחבורה הציבורית ואף הציג המלצות לשיפור.

במקביל לעבודת הצוות נפתח קורס הכשרה לתושבות רחובות "מנהיגות נשית ותקצוב מגדרי". מטרתו בהכשרת תושבות נוספות בתחום של תקצוב מגדרי, כך שהכשרתן המקצועית תאפשר להן לקחת חלק בקידום הפרויקט.

הישגים

אחת מן הפעולות הראשונות שצוות התחבורה הציבורית עשה על מנת לקדם את הדברים היה להציג את הפרויקט בכנס הארצי של פורום התושבות (נובמבר 2017). הצגת הפרויקט נעשתה במסגרת 'למידת עמיתות'. במסגרת זו קיבלו חברות הצוות הצעות לייעול, לפיתוח ולהתקדמות משאר משתתפות הכנס, השייכות לפורומים שונים. עשייה מעין זו היא חשובה לא רק ברמת המידה אלא גם ברמת ההתנסות. כלומר, היא אפשרה לנציגות הצוות להתנסות בהעברת החומר, בצידוקו ובהסברת טיב הממצאים. מהלך שישמש אותן בהצגות עתידיות אל מול מקבלי ההחלטות.

פעולה נוספת שנעשתה הייתה פגישה של נציגות הצוות בליווי היועצת, אביבה חלבי, עם יועץ חיצוני של משרד התחבורה, חבר מועצת העיר ירושלים, מר שלמה רוזנשטיין. בפגישה זו הוצג הנייר עמדה ובעקבות הדברים קיבלנו עצות לגבי האופן שבו כדאי לפעול, ולמי לפנות.

צעדים עתידיים

- הוגשה בקשה להיפגש עם ראש עיריית רחובות, מר רחמים מלול, על מנת להציג בפניו את נייר העמדה ולבחון מולו כיצד אפשר לקדם את הדברים.
- חברות הצוות יפגשו עם חבר מועצה בבית שמש שניהל רפורמה תחבורתית מקיפה וזכה להצלחה.

في إطار طاقم عمل اخذ على عاتقه فحص الخطوات التي يمكن اتخاذها لتؤدي الى تغيير في مجال المواصلات العامة في المدينة.

سيرورة العمل

كانت الخطوة الاولى التي قام بها هذا الطاقم من اجل النهوض بالمسألة, اعداد استبيان في موضوع المواصلات العامة. اما الخطوة الثانية فكانت توزيع هذا الاستبيان عن طريق استخدام اسلوبين: يدوي وانترنتي. في الحالة الاولى, تمت طباعة الاستبيان وتوزيعه اثناء انعقاد عدة مؤتمرات واجتماعات كانت متاحة لجمهور النساء في المدينة. اما في الحالة الثانية, فقد تم اعداد الاستبيان كنص انترنتي ونشره في صفحة الفيسبوك التابعة ل "المنتدى من اجل النهوض بمكانة المرأة في رحوفوت" وفي صفحة الفيسبوك التابعة لمنتدى المواطنين "مساواة جندرية في السلطات المحلية" الى جانب النشر في صفحات الفيسبوك الشخصية التي تمتلكها عضوات الطاقم, وقد كان الهدف من اتخاذ القرار بشأن نشر الاستبيان عن طريق الانترنت ايضا هو زيادة وتوسيع حلقة المجلات/ين عليه.

عندما انتهت مهمة جمع المعطيات الاولى, حين جمع اكثر من 200 استبيان بدأت عملية معالجة المعطيات. شرعت عضوات طاقم المواصلات العامة وبمرافقة مهنية من قبل مركز ادفا بفحص التوجهات المختلفة التي ظهرت من خلال الاستبيانات. وقد تبينت عدة نتائج قاطعة عززت الاحساس الاول لدى عضوات المنتدى بان هناك حاجة لتحسين امكانيات استخدام المواصلات في المدينة.

فيما يلي جزء من النتائج: اكثر من 50% من النساء يستخدمن الباصات كوسيلة نقل اساسية اثناء تنقلاتهن /حوالي 40% ممن اجبن على الاستبيان يستخدمن المواصلات العامة بشكل يومي; الهدف الاساسي الذي تستخدم نساء المدينة المواصلات العامة من اجله هو الوصول الى اماكن عملهن والهدف الثاني هو القيام بالترتيبات والمشتريات; هناك سببان اساسيان يقللان من استخدام النساء للمواصلات العامة وهما- نقص وسائل المواصلات العامة التي تصل الاماكن التي ترغب النساء بالوصول اليها وعدم توفر المحطات في محيط سكناهن; وقد تبين ايضا ان مستوى الرضى العام عن المواصلات في المدينة منخفض .

كما بدأت عضوات الطاقم بعملية مسح لخطوط الباصات في المدينة وقمن في ذات الوقت باعداد ورقة موقف بهذا الشأن استعرضن من خلالها التحديات والمعوقات التي تواجهها النساء حاليا بحيث تحد من استخدامهن المواصلات العامة, بل وقدمن ايضا توصيات لتحسين الوضع.

بموازاة لعمل الطاقم, تم افتتاح دورة تدريبية لنساء مدينة رحوفوت "قيادة نسائية واعداد ميزانية جندرية", بهدف تأهيل المزيد من نساء المدينة في مجال اعداد الميزانيات الجندرية بحيث يتيح لهن اشتراكهن في مثل هذه الدورة المهنية امكانية المساهمة في النهوض بالمشروع.

انجازات

من النشاطات الاولى التي قام بها طاقم المواصلات العامة من اجل دفع الامور الى الامام ,كان عرضة للمشروع خلال المؤتمر القطري الذي عقده منتدى المواطنين (تشرين ثاني 2017) , حيث عُرض المشروع في إطار "التعلم من الزميلات", وقد تلقت نساء الطاقم في هذا الاطار اقتراحات للنجاعة وزيادة الفعالية وللتنوير والتقدم قدمتها لهن المشاركات الأخريات في المؤتمر ممن ينتمين الى منتديات مختلفة. هنالك

השאלון יעבור התאמות נוספות (וזאת מבלי לפגוע במהימנותו) ויתורגם לשפות נוספות כגון רוסית ואמהרית. זאת, בכדי להגיע למגוון רחב ומייצג של תושבים/ות בעיר ולהעמיק בהכרת צרכיהם/ן.

اهمية لنشاط كهذا وليس فقط على صعيد التعلم بل وعلى صعيد خوض التجارب ايضا . هذا يعني بان هذه التجربة اتاحت لمندوبات الطاقم اكتساب الخبرة في كيفية نقل وعرض المواد التي عملن عليها وتبريرها وشرح جودة النتائج المعروضة من خلالها . وقد ساعدتهن هذه الخطوة في العروض المستقبلية الاخرى التي قدمنها امام صانعي القرارات.

وكان لهن نشاط اضافي , وهو اجتماع عقدته نساء الطاقم بمرافقة المستشارية افيفا حلبي , مع استشاري خارجي من وزارة المواصلات وهو عضو المجلس البلدي في مدينة القدس السيد شلومو روزنشتيبن . وقد قدمت خلال هذة الجلسة ورقة موقف اعدت مسبقا , وعلى اثر ما تم تداوله تلقت النساء مقترحات ونصائح بالنسبة للاسلوب الذي يجدر اتباعه في العمل ولمن يجب التوجه.

خطوات مستقبلية

- ❖ تم تقديم طلب عقد اجتماع مع رئيس بلدية رحوفوت , السيد رحاميم ملول , وذلك من اجل عرض ورقة الموقف امامه والفحص معه في كيفية دفع الامور قدما .
- ❖ ستلتقي عضوات المنتدى بعضو مجلس بلدي في بيت شيمش كان قد عمل وقاد اصلاحات شاملة حظيت بالنجاح في مجال المواصلات .
- ❖ ستتم عملية ملائمة اضافية للاستيبان (دون المس بمصداقيته) كما وستجري ترجمته الى لغات اخرى مثل الروسية والامهارية وذلك من اجل الوصول الى جمهور اوسع واكثر تنوعا يعبر عن السكان من الرجال والنساء في المدينة ويتيح التعمق اكثر في التعرف على احتياجاتهن/م .

פורום תושבות ברשויות המקומיות

חברה משותפת: פורום תושבות ארצי

منتدى مواطنات في السلطات المحلية

مجتمع مشترك:
منتدى مواطنات قطري

רקע

פורום ארצי של תושבות יהודיות וערביות הוא חלק מרכזי בתכנית 'פורום תושבות ברשויות המקומיות' והוא משלים את המהלך שנעשה ברמה המקומית, המוניציפלית. במסגרת המפגשים הארציים מתבצעים מהלכים רחבים יותר שחורגים מהפעולות ברמה המקומית. הווה אומר, הפורום הארצי מבקש לאגד יחד את סך החוויות, החסמים והצרכים של נשים יהודיות וערביות, כפי שעולים בפעילויות המקומיות של הפורומים השונים ברחבי הארץ, לכדי תפיסה מקיפה אחת בדבר הצורך בהטמעת חשיבה מגדרית בקרב מקבלי ההחלטות ובמטרה לקדם שוויון מגדרי במדיניות הלאומית והמקומית.

במסגרת הפורום הארצי מתאפשרת לנשים ההזדמנות לפגוש ולהכיר נשים ממקומות, דתות, תרבויות, שפות ולאומים שונים, למצוא את הנקודות המשותפות שיש להן כנשים ומתוך ההיכרות הזו לצאת יחד לפעולה שמשנה מציאות.

פורום התושבות הארצי פועל בשני ערוצים: (א) פגישות עם קובעי מדיניות ברמה הלאומית והמקומית לקידום שוויון מגדרי (ב) ימי השתלמות ארציים.

קידום שוויון מגדרי בקרב מקבלי החלטות ברמה הלאומית והמקומית

כתיבת נייר העמדה

אחת מהפעולות הראשונות שעשה הפורום הארצי היה כתיבת נייר עמדה שעסק בחסמים ובאתגרים שחוו הפורומים המקומיים השונים בקידום שוויון ותקצוב מגדרי. כתיבת נייר העמדה הייתה פעילות משותפת שבה נטלו חלק כל התושבות, יהודיות וערביות, מרשויות מקומיות, ממועצות מקומיות ומיישובים עירוניים כאחד. והוא התבצע במהלך יום השתלמות ארצי שהתקיים בנובמבר 2016, בתל אביב.

נייר העמדה עוסק (א) בקשיים שבהם נתקלו התושבות באיסוף המידע. קשיים שנבעו מן העובדה שתקציבי הרשויות המקומיות אינם מאורגנים בצורה אחידה ורמת הפירוט של ההוצאות משתנה מרשות לרשות. כמו גם, מכך שהרשויות המקומיות אינן עורכות פילוח מגדרי של תקציביהן או פעילותיהן. (ב) נייר העמדה מצביע על תמונת מצב עגומה לפיה מעורבותן של הנשים בעיצוב המדיניות המקומית היא מוגבלת, וזאת משום שיש ייצוג חסר לנשים בתפקידים בכירים וכנציגות ציבור ברשויות. (ג) נייר העמדה מתייחס להיעדר המודעות והרצון לקדם שוויון מגדרי בקרב הדרג הפוליטי, הניהולי והביצועי ואת הכלים המוגבלים שעומדים לרשות היועצות לקידום מעמד האישה בכל רשות.

خلفية

ان المنتدى القطري للمواطنات اليهوديات والعربيات هو مركب اساسي من مركبات برنامج "منتدى مواطنات في السلطات المحلية" وهو يكمل العملية التي تجري على مستوى السلطات المحلية. تتم في اطار اللقاءات القطرية علمليات على نطاق اوسع تتخطى النشاطات التي تجري على المستوى المحلي. يسعى المنتدى القطري الى جمع كل التجارب والخبرات والمعيقات والاحتياجات التي تختبرها النساء اليهوديات والعربيات من خلال نشاطاتهن المحلية ضمن المنتديات المختلفة المنتشرة في جميع انحاء البلاد في بوتقة واحدة، بحيث يصبح بالامكان صياغة وجهة نظر شمولية موحدة بالنسبة الى غرس الفكر الجندي في اوساط صانعي القرارات وكل ذلك بغية تعزيز المساواة الجندي في السياسات على المستويين القومي والمحلي.

يتيح اطار المنتدى القطري للنساء امكانيات وفرص للقاء نساء محليات على مختلف انتماءاتهن الدينية والثقافية واللغوية والقومية، والتعرف عليهن وعلى النقاط والقواسم المشتركة التي تجمع بينهن كنساء، ومن ثم الانطلاق معا من خلال هذه المعرفة نحو نشاطات تؤدي الى تغيير الواقع.

يعمل منتدى المواطنات القطري من خلال مسارين: (أ) اجتماعات مع من يرسمون ويحددون السياسة على المستويين القومي والمحلي من اجل النهوض بالمساواة الجندي (ب) ايام استكمال قطرية.

النهوض بالمساواة الجندي في اوساط صانعي القرارات على المستويين القومي والمحلي

اعداد ورقة الموقف

كان من اول النشاطات التي قام المنتدى القطري هو اعداد ورقة موقف تناول فيها المعيقات والتحديات التي اختبرتها المنتديات المحلية المختلفة اثناء عملها في موضوع النهوض بالمساواة الجندي واعداد

الميزانيات من وجهة نظر جندي.

وقد كان اعداد ورقة الموقف عبارة عن نشاط مشترك ساهمت فيه كل المواطنات اليهوديات والعربيات من سلطات محلية ومن مجالس محلية ومن المدن على حد سواء. وتم ذلك اثناء يوم استكمال قطري جرى في شهر تشرين ثاني 2016، في تل ابيب.

تناولت ورقة الموقف ما يلي (أ) الصعوبات التي اعترضت طريق المواطنات حين عملن على جمع

יו"ר הועדה לקידום מעמד האישה, ח"כ עאידה תומא-סלימאן,
בהרצאה בפני פורום תושבות, בנושא של קידום שוויון מגדרי ברמה
הלאומית. נכון 2017

לצד החסמים והאתגרים, נייר העמדה מציע מספר צעדים להטמעת חשיבה מגדרית וזאת על סמך פעילותן והניסיון המצטבר של הפורומים המקומיים השונים, לדוגמה הכשרת עובדים/ות בכירים/ות ברשויות ונבחרי/ות הציבור בנושא הטמעת חשיבה מגדרית ותקצוב מגדרי; הצעה להחיל על הרשויות המקומיות את החובה על איסוף נתונים, בפילוח מגדרי, כפי שהוטלה על משרדי הממשלה בשנת 2014; שריון מקומות לנשים כנבחרות ציבור והעדפה מתקנת במכרזים לאיוש משרות; ועוד.

נייר העמדה הוצג בפני דרגים שונים בקרב מקבלי ההחלטות: יושבת ראש הוועדה לקידום מעמד האישה בכנסת, ח"כ עאידה תומא-סלימאן; השרה לשוויון מגדרי, ח"כ גילה גמליאל; מנכ"לית הרשות לקידום מעמד האישה, הגב' אווה מדזיבוז; מנכ"ל השלטון המקומי, מר שלמה דולברג; שר הפנים, ח"כ אריה דרעי ועוד.

נציגות התושבות, חברות הפורום הארצי, ביום השתלמות ארצי. עכו

2017

מרכז השלטון המקומי

נציגות מטעם פורום התושבות הארצי נפגשו עם מנכ"ל מרכז השלטון המקומי, מר שלמה דולברג, הציגו בפניו את נייר העמדה ודנו עמו בחסמים המרכזיים בהטמעת חשיבה מגדרית ברשויות המקומיות, בדגש על היעדר הכשרות לעובדי הרשויות המקומיות בנושא של הטמעת חשיבה מגדרית ובקושי הקיים סביב איסוף הנתונים.

- ❖ מטרת הפגישה הייתה לבדוק האם וכיצד מתוקף תפקידו וסמכותו ניתן ליזום פעולות אפשריות להטמעת חשיבה מגדרית ברשויות המקומיות באמצעות בנייה של כנסים, ימי עיון ותכניות הכשרה לבעלי התפקידים השונים, בדרגים השונים, ברשויות המקומיות.
- ❖ בעקבות הפגישה הוחלט כי מרכז השלטון המקומי יקיים שלושה ימי השתלמות אזוריים (צפון, מרכז ודרום), המיועדים, תחילה, לבעלי תפקידים כמו ראשי רשויות, מנכ"לים, גזברים, יועצות למעמד האישה וחברי מועצה, מהרשויות הערביות והדרוזיות.
- ❖ בעקבות ההחלטה התקיימה בינתיים פגישה אחת בה נכחו ראשת העיר יהוד-מונוסון ויו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה במרכז השלטון המקומי, עו"ד יעלה מקליס; ראש מועצת חורפיש, מר מופיד מרעי; מנהלת מרכז אדוה, הגב' ברברה סבירסקי; חוקרת מומחית

المعلومات. تتبع هذه الصعوبات من حقيقة افتقار ميزانيات السلطات المحلية للتنظيم وفق نمط موحد ومن وجود اختلاف في مستوى تفصيل المصروفات، بين سلطة وأخرى. كما تتبع الصعوبات أيضا من حقيقة ان السلطات المحلية لا تقوم بعملية توزيع جندي عندما تعكف على تخصيص ميزانياتها او تخطيط نشاطاتها. (ب) اشارت ورقة الموقف الى صورة واقع غير مرضى وتبين وفقا لما ورد فيها بان مشاركة النساء في صياغة السياسة المحلية محدودة ويعود ذلك للتمثيل المنقوص للنساء في الوظائف العليا وبين ممثلي الجمهور في السلطات المحلية. (ج) تتطرق ورقة الموقف الى انعدام الوعي والرغبة بالنهوض بالمساواة الجندرية لدى من يعملون على الصعيد السياسي والاداري والتنفيذي والى الادوات المحدودة التي تتوفر بين يدي المستشارة من اجل النهوض بمكانة المرأة في كل سلطة محلية.

الى جانب المعيقات والتحديات، تعرض ورقة الموقف عدة خطوات تهدف الى غرس الفكر الجندري وذلك اعتمادا على النشاطات والتجارب التي تراكمت لدى المنتديات المحلية المختلفة، على سبيل المثال- استكمالات ودورات تدريبية يشارك فيها كبار الموظفين والموظفات في السلطات المحلية وكذلك منتخبي الجمهور من النساء والرجال، يكتسبون خلالها المعرفة في موضوع غرس الفكر الجندري وتخصيص الميزانيات من منظور جندي؛ اقتراح بالزام السلطات المحلية بجمع المعطيات حول التوزيع الجندري على شاكلة ما سبق وفرض على الوزارات في عام 2014؛ تخصيص حصص للنساء كمنتخابات جمهور وانتهاج سياسة التفصيل المصحح في المناقصات التي تطرح من اجل اشغال الوظائف؛ وغيرها.

لقد عرضت ورقة الموقف امام شرائح مختلفة من اوساط صناع القرارات: رئيسة لجنة النهوض بمكانة المرأة في الكنيست، عضوة الكنيست عايدة توما- سليمان؛ وزيرة المساواة الجندرية، عضوة الكنيست غيلا غمليئيل؛ المديرية العامة لسلطة النهوض بمكانة المرأة، السيدة ايفا مدغبوزي؛ مدير عام مركز الحكم المحلي السيد شلومو دولبرغ؛ وزير الداخلية عضو الكنيست آرية درعي وغيرهم.

مركز الحكم المحلي

التقت مندوبات من قبل منتدى المواطنين القطري مع مدير عام مركز الحكم المحلي السيد شلومو دولبرغ وعرضت امامه ورقة الموقف وتباحثت معه حول المعيقات المركزية التي تعترض سبيل غرس الفكر الجندري في السلطات المحلية مع التأكيد على انعدام توفير دورات تدريبية استكمالية لموظفي السلطات المحلية في موضوع غرس الفكر الجندري ووجود ضئيل جدا لقضية جمع المعطيات.

❶ كان الهدف من وراء هذا اللقاء هو فحص ان كان بالامكان وباي وسيلة يستطيع المدير العام بحكم وظيفته ومن منطلق صلاحياته، المبادرة الى نشاطات وخطوات ممكنة من اجل غرس الفكر الجندري في السلطات المحلية عن طريق اعداد مؤتمرات وايام دراسية وبرامج استكمال في الدرجات المختلفة في السلطات المحلية.

❷ لقد تقرر على اثر هذا اللقاء بان يعقد مركز الحكم المحلي ثلاثة ايام استكمال مناطقية (شمال ومركز وجنوب) تخصص بداية لاصحاب وظائف مثل رؤساء السلطات المحلية ومحاسبيها والمستشارات من اجل النهوض بمكانة المرأة واعضاء مجالس من السلطات المحلية العربية والدرزية.

❸ تم حتى الآن، على اثر هذا القرار عقد لقاء واحد شارك فيه كل من رئيس بلدية يهود-مونوسون ورئيسة لجنة النهوض بمكانة المرأة في مركز الحكم المحلي المحامية يعلاها ماكليس؛ رئيس

בתחום התקצוב המגדרי, ד"ר יעל חסון; רכזת מעמד האישה במרכז השלטון המקומי, הגב' שולה אגמי.

❶ מר מופיד דרעי ועו"ד יעלה מקליס הביעו עניין בשימוש באסטרטגיית התקצוב המגדרי ברשויות המקומיות, כמו גם שהם/ן מעוניינים/ות להשתתף בפילוט ניתוח תקציב מגדרי שמקדם מנכ"ל משרד הפנים.

❷ כמו כן, בעתיד צפויים

להתקיים ימי השתלמות רחבים יותר, שיכללו מנעד רחב ועשיר של בעלי/ות תפקידים.

נציגות התושבות, חברות הפורום הארצי, ביום השתלמות ארצי.

בת ים 2017

משרד הפנים

משרד הפנים הקים ועדה ציבורית "לקידום נשים בשלטון המקומי" ומסקנותיה נידונו בכנסת, במסגרת הוועדה לקידום מעמד האישה. באופן כללי, דו"ח הוועדה סוקר את חוסר הייצוג של נשים ברשויות המקומיות בתחומים שונים ואת ההיעדר של חלוקה תקציבית שוויונית ושל ניתוח מגדרי של התקציב. הדו"ח הציע מספר המלצות בנוגע לחיזוק מעמדן של הנשים ברשויות המקומיות: קידום תהליך של הטמעת חשיבה מגדרית בשלטון המקומי והעלאת מספר הנשים המעורבות בפעילות הרשויות המקומיות בתפקידי מפתח שונים, הן כנבחרות ציבור והן כעובדות הרשות המקומית ובתאגידים הקשורים לה.

בישיבת הוועדה נכחו גב' אוריה יקוט זיני וגב' ערין הווארי הרכזות הקהילתיות שמלוות את הפרויקט 'פורום תושבות ברשויות המקומיות'.

המלצות הוועדה הובילו את מנכ"ל משרד הפנים להצהיר על פיילוט שייערך בקרב שמונה רשויות מקומיות שבהן ייושמו המלצות הוועדה.

ימי השתלמות ארציים

הערוץ השני שבו פעלו התשובות היה בימי השתלמות ארציים. אחת לשלושה חודשים התקיים יום השתלמות ארצי שהתמקד בזווית מסוימת של הטמעת חשיבה מגדרית. כך למשל יום ההשתלמות בחיפה (אוקטובר 2017) בחן לעומק את טיב היחסים שמתקיימים בין התושבות והרשות המקומית ודן באסטרטגיות השונות שיש בידי התושבות בכדי לקדם את נייר העמדה

المجلس المحلي في حرفيش السيد مفيد مرعي; مديرة مركز ادفا السيدة بربارة سفيرسكي; باحثة متخصصة في مجال اعداد الميزانيات الجندرية د. ياعل حسون; مركزة مكانة المرأة في مركز الحكم المحلي السيدة شولا اغامي.

- ◀ لقد ابدى كل من السيد مفيد مرعي والمحامية يعلاه ماكليس اهتماما باستخدام استراتيجية الميزانية الجندرية في السلطات المحلية, كما وعبرا من رغبتهما بالمشاركة في المشروع التجريبي لتحليل الميزانية من منظور جندي الذي يدعو اليه ويشجعه مدير عام وزارة الداخلية.
- ◀ من المنتظر ايضا ان يتم عقد ايام استكمالية اوسع بحيث تضم باقة غنية من الموظفين والموظفات.

وزارة الداخلية

شكلت وزارة الداخلية لجنة عامة "من اجل تعزيز وجود النساء في الحكم المحلي" وقد نوقشت استنتاجاتها في الكنيست في اطار اللجنة من اجل النهوض بمكانة المرأة. يستعرض التقرير الذي اعدته اللجنة بشكل عام الافتقار للتمثيل النسائي في السلطات المحلية في مختلف المجالات وانعدام توزيع الميزانيات بشكل متساوي وتحليل الميزانية من منظور جندي. وقد قدم التقرير عدة توصيات فيما يخص تعزيز مكانة المرأة في السلطات المحلية: تعزيز عملية غرس الفكر الجندري في الحكم المحلي وزيادة عدد النساء المشاركات في نشاطات السلطات المحلية في مواقع مختلفة ذات اهمية سواء كن منتخبات جمهور او موظفات في السلطة المحلية وفي الاتحادات والهيئات المرتبطة بها.

حضر جلسة اللجنة كل من السيدة اوريا يوقط زيني والسيدة عرين هوارى والمركزات الجماهيريّات اللاتي يرافقن مشروع "منتدى مواطنات في السلطات المحلية".

لقد ادت توصيات اللجنة الى تصريح لمدير عام وزارة الداخلية, اعلن فيه عن اطلاق تجربة سيجري العمل بها في اوساط ثماني سلطات محلية ستطبق فيها توصيات اللجنة.

ايام استكمال قطرية

اما المسار الثاني الذي عملت فيه المواطنات فقد كان عبارة عن ايام استكمال قطرية. تم اجراء يوم استكمال قطري مرة كل ثلاثة اشهر وقد جري التركيز في كل واحد من ايام الاستكمال على زاوية معينة تتعلق بموضوع غرس الفكر الجندري. فمثلا في يوم الاستكمال الذي عقد في حيفا (تشرين اول 2017) تم اجراء فحص معمق لجودة العلاقات التي تربط بين المواطنات والسلطة المحلية كما وبحث خلاله الاستراتيجيات المختلفة التي تمتلكها المواطنات والتي قد تساعدهن على تطبيق ورقة الموقف التي اعدتها (في يوم الاستكمال الذي سبقه, وعقد في تل ابيب في شهر تشرين ثاني 2016); في يوم الاستكمال في عكا (تموز 2017) دعيت ثلاث نساء مؤثرات للحديث امام الجمهور, ومن خلال زاويا نظرن توفرت امكانية فحص ما اذا كانت هنالك امكانية لتعزيز سياسة جندرية في السلطات المحلية: عضوة الكنيست ورئيسة لجنة الكنيست من اجل النهوض بمكانة المرأة والمساواة الاجتماعية- عايدة توما سليمان, رئيسة اتحاد المستشارات - السيدة عنات لفنات ومديرة جمعية نساء ضد العنف- السيدة نائلة عوض; يوم الاستكمال

שחיברו (ביום ההשתלמות שלפניו, שנערך בתל אביב, בנובמבר 2016); יום ההשתלמות בעכו (יולי 2017) הזמין לשיחה שלוש נשים משפיעות שדרך נקודת מבטן אפשר היה לבחון כיצד ניתן לקדם מדיניות מגדרית ברשויות המקומיות: ח"כ ויו"ר ועדת הכנסת לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי - עיאדה תומא-סלימאן, יו"ר איגוד היועצות - הגב' ענת לבנת, ומנהלת עמותת נשים נגד אלימות - הגב' נאילה עואד. יום ההשתלמות בבת ים (נובמבר 2017) עסק בתחבורה ציבורית ומגדר, ובחן לעומק את החוויות היומיומיות של נשים במרחב הציבורי וכיצד ניתן לבצע שינוי.

אחד מהמרכיבים המשמעותיים בימי ההשתלמות הארציים הוא למידת עמיתות. מכון שכל פורום תושבות מקומי נתקל בקשיים שונים, שנובעים מאופי המקום, ישנה חשיבות עצומה לשיח ההדדי והפורה שמתקיים בין הנשים. כך התושבות משתפות ולומדות על דרכי התמודדות שלהן ושל תושבות ממקומות אחרים, מחדדות לעצמן את מצבן הייחודי ובו בזמן מכירות בממד האוניברסלי שטמון בסוגיית המגדר. ויחד הן חושבות על פתרונות משותפים עם התאמות מקומיות.

ראוי לציין כי בנוסף לימי ההשתלמות הארציים, התקיימו בשנת 2016 מספר **ימי ההשתלמות אזוריים** שבהם נכחו קבוצות מאזור הצפון קרי, ירכא, בית ג'ן, פסוטה, שפרעם, טורען ובקה אלערבייה. בימי ההשתלמות אלו נבחנו לעומק ונידונו נושאים שונים כדוגמת בניית תקציביים עירוניים, מגדר יחסי כוח בחברה.

ובנימה קצת יותר אישית...

תכנית פורום תושבות ברשויות המקומיות היא תכנית פורצת דרך בתחום של הטמעת חשיבה מגדרית בכמה מובנים: במובן הראשון היא פורצת דרך משום שזו הפעם הראשונה בה מתקיימת תכנית מאורגנת ושיטתית המעניקה לתושבות את הידע התיאורטי לצד הליווי המעשי, לקחת חלק פעיל בעיצוב ושינוי המדיניות המקומית, בדגש על חלוקת המשאבים והתקציבים, כך שצרכיהן של התושבות יילקחו בחשבון. במובן השני, פורום תושבות ברשויות המקומיות

הוא תכנית המכירה מצד אחד, בשונות הגדולה שקיימת בין נשים מקבוצות שונות ולכן החלק הארי של הפעילות נעשה ברמה המקומית. מהלך זה אפשר לגעת בצרכים הייחודיים שמאפיינים ונובעים ממקומן הספציפי של נשים מקבוצות שונות בחברה בישראל. כלומר, התכנית נתנה את הדעת על העובדה שגברים מקבוצות שונות נמצאות במיקום לא שווה ביחס לעמדות הכוח ולחלוקת המשאבים. ומצד שני, פורום התושבות במסגרתו הארצית נתן את הדעת על הנקודות המשותפות שיש לכלל הנשים, על מעמדן החברתי, כלכלי ומקומן במבנה יחסי הכוח. הפורום הארצי שכלל נשים יהודיות וערביות ונשים מקבוצות תרבותיות שונות, אפשר להבין טוב יותר את ההקשר הספציפי שבו נמצאות הנשים השונות, כמו גם שהוא אפשר לשתי השפות להיות נוכחות בתוך אותו מרחב. במובן השלישי, תכנית זו, המפגישה בין נשים, גם ברמה הארצית וגם

في بات يام (تشرين ثاني 2017) ناقش موضوع المواصلات العامة والجندر وفحص بعمق التجارب اليومية التي تخوضها النساء في الحيز العام وكيف يمكن احداث التغيير.

ان احد اهم المركبات في ايام الاستكمال القطرية هو التعلم من الزميلات الاخرى. لان كل منتدى مواطنات محلي صادف صعوبات مختلفة تنبع من طبيعة المكان، ثمة اهمية عظيمة لما يجري بين النساء من الحوارات المتبادلة والمثمرة، حيث

لمידת למיתות - נציגות פורום הנשים של רחובות מציגות את ממצאי הפרויקט שלהן בנושא תחבורה ציבורית, בפני חברות הקבוצות האחרות. יום השתלמות ארצי בבת ים, 2017.

تتقاسم النساء التجارب وتتعلم عن اساليب التعامل وطرق معالجة الامور في المجموعة الخاصة ولدى المواطنات من اماكن اخرى، هكذا يوضحن لانفسهن ما يميز وضعهن ويتعرفن في ذات الوقت على البعد العالمي الكامن في قضية الجندر ويقمن سوية بالتفكير بحلول مشتركة مع ملامات لخصوصية الطابع المحلي.

وبنيرة شخصية اكثر الى حد ما...

ان برنامج منتدى مواطنات في السلطات المحلية هو برنامج طليعي رائد في مجال غرس الفكر الجندي بمعاني ومنطلقات عديدة: فبالمعنى الاول يعتبر البرنامج رائدا لان هذه هي المرة الاولى التي يعمل فيها برنامج منتظم وممنهج تقدم لشريحة النساء السكانية من خلاله المعلومات النظرية الى جانب المرافقة العملية، لاكسابهن المهارات من اجل المساهمة الفعالة في صياغة وتغيير السياسة المحلية مع التأكيد على توزيع الموارد وتخصيص الميزانيات بشكل يضمن ان تؤخذ احتياجاتهن بالحسبان. وبالمعنى الثاني، كون برنامج منتدى مواطنات في السلطات المحلية يعترف من الجانب الاول بوجود تباين كبير بين مجموعات النساء المختلفة وعليه فان حصة الاسد من النشاطات تركز للعمل على الصعيد المحلي، ومن الجانب الثاني اتاحت هذه الخطوة ملامسة الاحتياجات الخاصة والتي تتميز بها النساء في المجموعات المختلفة وفقا للموقع العيني لكل مجموعة في داخل المجتمع الاسرائيلي. مما يعني ان البرنامج اولي اهتماما لحقيقة ان النساء من المجموعات المختلفة يتواجدن في مواقع غير متساوية في ما يتعلق بمواقع القوة وتوزيع الموارد. ومن الناحية الثانية فقد اولي منتدى مواطنات في السلطات المحلية في اطاره القطري اهتماما بالنقاط المشتركة التي تنسحب على جميع النساء، على مكانتهن الاجتماعية

ברמה המקומית, היא תכנית שטמונים בה כל כך הרבה כוחות, עוצמות ושחרור נשי. הבחירה שלכן להגיע למפגשים, עם כל הקושי והארגונים שמתמעים מפעולה זו, אינה מובנת מאליה (!) והבחירה הזאת שלכן, אפשרה לכן לברוא מרחב שבו שמתן את עצמכן במרכז, בו הייתן קשובות לצרכיכן. בחירתכן יצרה מרחב של אחוות נשים, אשר לא ניתן להתעלם מהמשמעויות החתרניות של הדבר. אנו רצות להודות לכן שאפשרתן לנו להיכנס למרחב זה, שחשפתן ושיתפתן מעולמכן האישי ונתתן לנו את ההזדמנות לקחת יחד אתכן חלק בקביעת היעדים לשינוי ובליוי הפעולות הנדרשות. נשים יקרות, המפגשים אתכן היו עולם ומלואו. נחשפנו לנשים חזקות ואקטיביסטיות שאינן עומדות דום נוכח המציאות אלא ברוכות כישרונות ויכולות לשנות את הדברים. אנו מאמינות כי גם אחרי שתסתיים התכנית, תמשיכו לצד היועצות, לפעול להמשך קידום הפרויקטים ולשינוי המדיניות המקומית.

צילום משותף של נציגות הפורומים השונים בכנס הארצי בעכו 2017

בברכה,
אוריה וערין

والاقتصادية ومواقعهن في مبنى علاقات القوة. لقد اتاح المنتدى القطري الذي ضم نساء يهوديات وعربيات ونساء من مجموعات ثقافية مختلفة فهم افضل للسباق المحدد الذي تتواجد فيه النساء على اختلاف انتماءاتهن، كما اتاح ايضا لكلتا اللغتين الحضور في داخل ذات الحيز. اما بالمفهوم الثالث، فان كون هذا البرنامج يجمع بين النساء على المستوى القطري وكذلك على المستوى المحلي يعني انه برنامج تكمن في طياته الكثير من الطاقات ونقاط القوة والتحرر النسوي. ان اختياركن حضور اللقاءات رغم كل الصعاب والاستعدادات المترتبة على هذا النشاط لا يعتبر بديهيا (!) وقد اتاح لكن هذا الاختيار خلق حيز وضعتن فيه انفسكن في مركزه وفيه احسنتن الاصغاء لاحتياجاتكن.

نتج عن هذا الاختيار خلق حيز من العلاقات الأخوية بين النساء، ولا يمكن التغاضي عن المعاني الاجتماعية المترتبة على هذا الامر. نود ان نشكركن على تمكيننا من الدخول الى هذا الحيز وعلى كشفكن عالمكن الشخصي امامنا واشراكنا فيه ومنحنا الفرصة للمساهمة معكن في تحديد الاهداف من اجل التغيير ومرافقة النشاطات المطلوبة لذلك.

ايتها النساء العزيزات، كانت اللقاءات معكن عالم باسره، حيث تعرفنا على نساء قويات وناشطات لا يقفن مكتوفات الايدي ازاء الواقع بل يتمتن بمواهب وقدرات تؤهلهن لتغيير الامور. نحن على ثقة انه حتى بعد ان ننتهي من البرنامج ستواصلن بمعية المستشاره، العمل من اجل تعزيز المشاريع ومن اجل احداث التغيير في السياسة المحلية.

باحترام،

اوريا وعرين

